

26

Moviment veï nal: reptes de futur

Barcelona, 1997

PRESENTACIÓ¹

JORDI SÀNCHEZ:

El debat d'avui té un origen que remonta a ja fa un quant temps, quan, des de la Fundació Jaume Bofill, es va col.laborar, juntament amb altres institucions, per a fer possible un treball dirigit per Josep M. Huertas sobre la història de la ciutat de Barcelona en els últims 100 anys, a partir de les lluites del moviment veïnal. El llibre va ser presentat a finals de 1996 i això va donar lloc que, juntament amb gent de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), ens plantegéssim de fer-ne una reflexió, possiblement agafant la última part del treball de Josep M. Huertas on es planteja el futur del moviment veïnal. Vam considerar que un debat d'aquestes característiques podia ser oportú; un debat que, com sabeu, intenta facilitar el diàleg i va adreçat a una gent que participa en el tema. Sense demèrit de les tres persones que hem convidat especialment a parlar, crec que moltes de les que esteu a l'entorn de la taula també podríeu estar aquí; es tracta de fer un debat entre tots plegats.

Vull recordar-vos que aquest debat l'organitza conjuntament la Fundació Esico, la Fundació Serveis de Cultura Popular i la Fundació Jaume Bofill, i em sembla que és l'edició 26 dels Debats de l'Aula Provença. Dir-vos també que el debat es transcriu, s'edita i es distribueix a un públic que pot ser sensible en aquesta qüestió.

Crec que cap dels convidats a la taula no necessita de gaires presentacions. Tots els coneixeu prou i ells també us coneixen, per tant,

---

1. La presentació i moderació del debat van anar a càrrec de Jordi Sánchez. El debat es va celebrar el 17 d'abril de 1997.

podem saltar-nos el protocol. Aquestes tres persones faran una breu presentació (uns 10 minuts) per situar el tema i després obrirem el torn de paraules.

JOSEP M. HUERTAS:

Vull dir dues o tres coses com a petit pròleg. Una: el que em suggereixen sempre els Debats de l'Aula Provença i, en general, una filosofia de la Fundació Jaume Bofill, és que jo, que soc tan "presentista", em costa molt parlar del futur, per tant, em disculpareu que em cenneixi molt, probablement per una deformació professional, al que podríem dir "el present".

La segona cosa que vull dir és que, curiosament, una de les coses que motiva debats sovintejats des de fa més de quinze anys, és cap a on va el moviment veïnal. Deu ser el cinquè any que participo en un debat sobre aquest tema.

La tercera cosa que vull comentar és que el llibre a què s'ha referit molt amablement en Jordi Sànchez -que és aquest llibre de la FAVB "Barcelona en lluita"- va ser escrit no solament per mi sinó també pel Marc Andreu. Ho dic perquè en quedi constància.

La quarta i última cosa és que, per motius molt personals, estic molt content d'estar avui aquí.

Dit això, entro en matèria. La primera cosa que crec que hauria de quedar clara és que, quan es diu "quina raó de ser té ara el moviment veïnal?" contestaríem amb una frase molt banal que diu el president de l'Associació de Veïns (AAVV) del meu barri, del Poblenou: "si no existís [el moviment veïnal], s'hauria d'inventar", i, si ja el tenim, no cal que l'inventem. Aquesta frase és molt pragmàtica però molta gent activa del moviment veïnal acostuma a ser molt pragmàtica, perquè, com que les forces són poques, diuen "oi que si no el tinguéssim [el moviment veïnal] hauríem de fer la Comissió de Veïns de no sé què... doncs ja el tenim". És una raó molt bàsica però, malgrat tot, poderosa. A mi sempre

m'ha impressionat una cosa: quan vaig fer "Tots els barris de Barcelona", -fet en què també va participar la Fundació Jaume Bofill- als anys 70, vaig anar al carrer Lleó Fontova, que és un carrer perdut del barri del Clot on hi havia la cooperativa antiga del Camp de l'Arpa, fundada l'any 1966. Hi vaig anar amb la convicció que trobaria la porta tancada, i no, estava oberta i hi havia uns senyors molt grans conservant les essències d'aquella cooperativa. Vaig xerrar amb ells i ara tinc ganes de tornar-hi per veure si la cooperativa segueix en peu. Explico aquesta anècdota perquè, tal com sap en Pere Solà, que és qui millor ha estudiat l'associacionisme a Catalunya, les associacions neixen, entren en decadència, però difícilment s'enterren. La prova és que, quan mires els cens trobes una gran quantitat d'associacions. Les societats, entitats i associacions a Catalunya les formen tres o quatre persones que es reuneixen i "ja tenim una associació", i això és sorprenent però és així.

Entrant en les raons de ser del moviment veïnal en els anys actuals, vull dir que, a part de mantenir les coses de sempre, quan es presenta un conflicte o una demanda, (tot i que ara estem en democràcia) hi ha la raó de vetllar o defensar una gent que et ve a veure i et diu "és que tenim unes cases que estan marcades per anar a terra i no haurien d'anar a terra". Aquestes queixes continuen existint i, per tant, en algun lloc haurien d'anar a parar.

Però, igualment, hi ha un altre tema interessantíssim, un tema novedós de fa uns quants anys, que és el tema de les grans campanyes. Les campanyes genèriques (la Campanya de l'Aigua...); l'aluminosi, que no afecta només un barri sinó diversos; el metro ,perquè de tant en tant trobem pel carrer una parada de metro de totxanes en el barri del Carmel o Torre Baró o Ciutat Meridiana? Doncs perquè aquests barris volen que un dia els arribi aquest metro... i això ha deixat de ser una preocupació de barri per passar a ser una preocupació de ciutat, una preocupació col·lectiva i genèrica del moviment veïnal.

Una altra cosa que m'ha semblat interessant és que s'han buscat noves fórmules: unes de tradicionals i unes altres que busquen la seva expressió.

Les tradicionals poden ser assessories jurídiques, assessories de tot tipus. Les novedoses poden ser, fins i tot, coses que es critiquen però que són allí, per exemple, la creació de cooperatives d'habitatges per intentar trobar lloc per a unes persones que no tenen pis, amb unes condicions assequibles. Aquest és un altre tema: la preocupació pels grans temes que estan pendents i que la ciutat, en tot aquest temps d'exercici democràtic de pràcticament divuit anys, no ha sabut o no ha col·locat en lloc prioritari per a ser resoltes: el transport públic, l'habitatge social o l'habitatge a preus assequibles, la qualitat de vida, el civisme (assignatura pendent de la ciutat de Barcelona), etc.

Una altra cosa és que, gràcies al llibre "Barcelona en lluita" hem pogut quantificar les associacions de veïns que, des de fa anys, no paren de créixer, i és una realitat que agradarà o no. La prova és que l'any 1995 hi havia a Catalunya 2.412 associacions de veïns, de les quals, la quarta part estaven a la comarca del Barcelonès i, per tant, Barcelona en té un bon nombre. L'any 1996, la FAVB tenia censades a Barcelona, tan si eren associades o no, 127 AAVV (un número que supera el dels barris). Jo xifro els barris de Barcelona en uns 64 o 65, per tant, si hi ha 127 AAVV, vol dir que n'hi ha més d'una per barri, cosa que ja se sabia. D'aquestes 127, 95 estan unides representant unes 40.000 persones associades. Això vol dir que potser sí que estem en crisi però, si mirem aquestes xifres, també estaran en crisi els sindicats i partits. No voldria fer comparacions però cal anar molt en compte quan es fan afirmacions sense mirar dades perquè a Catalunya, les entitats esportives tenen, d'una manera percentual, més associats que el moviment veïnal. No és una xifra gens triomfalista però senzillament volem assenyalar que les AAVV estan en crisi, que deu ser una crisi relativament sana on molts problemes se solventen.

Una de les coses m'han demanat és que parli sobre si s'havia de canviar l'estructura de les AAVV. Jo crec que l'estructura s'ha de modificar molt profundament en un sentit: les administracions han d'acabar adonant-se que això és un servei públic que necessita uns ajuts; i no em refereixo únicament a ajuts econòmics. A mi, em posa molt neguitós quan algun centre cívic li nega el pa i la sal a una AAVV (i qui diu una AAVV diu una banda de cornetes). M'estic referint únicament a la funció prioritària

dels centres cívics, no únicament de forma sinó de fons, que hauria de ser estar al servei de qualsevol moviment -no solament veïnal sinó ciutadà- o de qualsevol iniciativa d'associacionisme que tingués cara i ulls i fos acceptada pel col·lectiu. Això resoldria molts problemes de moltes entitats. S'ha de buscar l'equilibri entre el voluntarisme que -no ens enganyem- formarà part de qualsevol associació d'aquest tipus per raó d'essència i, naturalment, les necessitats mínimes que han d'estar cobertes en el sentit de dir "si tu has d'editar una cosa, no pot ser que sempre hagi de ser rasant la butxaca particular".

Faig aquesta defensa perquè, en definitiva, els ajuntaments i l'administració han de començar a aprendre que ells són dipositaris d'un vot que els han donat i que han d'administrar en nom de la ciutadania, no com si estiguessin defensant una paradeta personal. Aquesta postura és absurda i no s'ha combatut prou perquè jo crec que tenim un exercici democràtic quotidià una mica prim encara. Ja sé que portem només 20 anys però, en fi, un es cansa probablement perquè, com deia abans el Rafael de Cáceres i el Pep Martínez Barceló "no somos viejos rockeros pero somos rockeros de mucho tiempo" i a veure si les coses arrelen una mica més.

Voldria acabar dient únicament que sí que hi ha uns problemes, (perquè no voldria que es deduís que aquí jo faig un cant magnífic i meravellós i anem tots endavant)i, evidentment, hi ha problemes. Una vegada un president d'AAVV em deia: "jo soc el més jove de l'associació i tinc 30 anys". La gent jove no s'interessa pel moviment veïnal -dit d'una manera genèrica-, perquè cada època té el seu moment. Això fa dir a alguna persona en el llibre "el moviment veïnal morirà amb els que ara el porten, perquè no hi ha continuïtat". A mi em sembla molt bé que es facin aquestes prospectives, però, és tan difícil de dir això!. És cert que hi ha pocs elements joves, i el sentiment de ser sempre els mateixos és evident. Jo, quan vaig alguna associació, encara trobo les cares del Manuel Messeguer de Sarrià o del Manel Andreu del Poblenou o del Juli Carbó del Casc Antic... però també hi ha renovacions. Per tant, és una realitat preocupant. La dificultat de connectar amb el veïnat fora d'aquells temes concrets que a la gent li toca el voraviu (per exemple el dia que va caure la casa del carrer Cadí al Turó de la Peira, l'AAVV del

Turó de la Peira no va necessitar anar a casa de ningú perquè els afectats ja hi van anar ràpidament) és la famosa dita de "no se acuerda nadie de Santa Bàrbara hasta que truena".

Dins d'aquestes preocupacions, em sembla important que hi hagi una certa resposta a aquells nous interrogants que es presenten, i vaig estar molt satisfet -no he intentat ser triomfalista però, com a representant d'aquest món tampoc vull ser derrotista- i em va agradar moltíssim el fet que els "ocupes" fessin una festa al Born per dir "nosaltres estem aquí i no ens limitem només a ocupar cases", que la FAVB se'n fes responsable, i que garantís davant de l'administració que la festa fos magnífica. No hi va haver cap incident ni conflicte, i és bo saber que hi ha coses noves que passen i que hauríem de saber respondre i sobretot entendre-les (no eren en el nostre temps però ara són allí). Per tant hem de saber què hem de contestar. Així doncs em sembla molt important aquesta actitud d'obertura i pot donar molts punts al moviment veïnal si tenim en compte això. És un dels moviments més elàstics que hi ha i es nodreix veritablement del que vol la gent (si no es nodrís del que vol la gent, sí que seria molt més derrotista del que soc ara). Per fer un diagnòstic, jo diria que, de moment, el moviment veïnal té corda per un quant temps, no sabem quant temps però, com que vivim al dia, si vivim avui, tot això ho tindrem guanyat demà. És interessant tenir això present i espero que aquests plantejaments que he fet i els que puguin fer els meus companys ens ajudin a tirar endavant en un fenomen que porta més de 30 anys en actiu.

ANDRÉS NAYA:

Sobre el punto del guión sobre si hay razones o no de ser del movimiento vecinal, yo estaría de acuerdo con el tema de las necrológicas. Recuerdo que hubo verdaderas necrológicas teorizadas con la llegada de la democracia, de que ya no tenía sentido el movimiento vecinal, y yo creo que es muy arriesgado hacer necrologías y es arriesgado decir "aquí hay una perspectiva de años y décadas para continuar trabajando". El mundo es muy canviante y más en estos tiempos, pero hoy por hoy ya hay algunas razones por las que se hace

vigente el movimiento vecinal. Yo diría que una de las razones es la realidad de nuestras ciudades y barrios. Es una realidad que las ciudades no han dejado de formarse, no han solucionado sus problemas, hay problemas importantísimos que no están resueltos (el transporte, vivienda...). Las ciudades no sólo tienen que conseguir cosas sino que las cosas funcionen bien, que las personas se relacionen bien..., y hay nuevas líneas de avance en el trabajo asociativo desde la perspectiva cultural de relaciones sociales, etc.

Además, desde el punto de vista que una de nuestras características es la lucha por una ciudad más igualitaria, menos desigual con menos desequilibrios, están apareciendo nuevas realidades que exigen este trabajo, este apoyo mutuo, que no es otra cosa que el asociacionismo vecinal; sería el tema del devenir socioeconómico, las nuevas realidades de pobreza, las nuevas realidades de marginación. Cada vez van a ser más importantes y estos nuevos vecinos que están llegando que tienen distinto color, distintas culturas... y que también están sufriendo lo que sufrieron hace unos veinte años los que llegaron de otras ciudades buscando el pan y el trabajo a la ciudad. En la ciudad siguen interviniendo distintos sectores; hay un sector que tiene unos intereses muy claros, que son intereses minoritarios, y que es el formado por propietarios del suelo, empresarios que están interviniendo con mucha fuerza en nuestra ciudad y es importante la presencia activa de otros agentes sociales, en este caso aquellos que son mayoritarios y viven en la ciudad (empresarios y propietarios del suelo), operadores que están interviniendo unas veces como promotores propios, otras veces en procesos participados que están configurando esta ciudad en los últimos tiempos dando lugar al "urbanismo consensuado" que nosotros llamamos "urbanismo confabulado" y que consiste en hacer la ciudad como si fuera un intercambio de cromos, sin criterios. Muchas veces, estos mismos agentes sociales aparecen como socios de proyectos públicos, allí está la Barcelona olímpica. Allí hay unos intereses muy concretos, importantísimos, hay un proceso participativo que encontramos a faltar porque se llega a acuerdos y a consensos que, desde otro punto de vista, es más difícil, y que exigen la presencia y actividad de otros agentes sociales.

Otros dos elementos también són la situación actual de la sociedad en la que hay presente unos valores individualistas que nos encierran en casa (en casa podemos desarrollar el ocio, trabajar, pasar horas y horas...). Ciertos valores solidarios están cada vez menos presentes, y el movimiento vecinal quiere de alguna manera agitar las conciencias y las ciudades.

Por otro lado, otra línea de razonamiento, me parece que es el proyecto que siempre hemos tenido de ciudad democrática (democracia municipal), que deja muchísimo que desear, y que está muy lejos de lo que creemos que debería ser. Hemos conseguido lo fundamental, que no se puede devaluar, elegir democráticamente a los que nos gobiernan, pero hay un proceso de profundización de la democracia. Democracia es resolver los problemas, ajustar las diferencias y desigualdades, es poder dejarse oír, poder controlar... Sigue siendo vigente una frase que yo creo que ha sido titular de estos 20 años y es que cuando hemos pedido opinar y participar, muchas veces nos han contestado que los que gobiernan son ellos, cuando nunca, desde el movimiento vecinal, hemos pedido gobernar sino participar e intervenir.

La situación del movimiento vecinal tiene sus aspectos positivos y negativos. Así como a las personas se nos está mandando aislarnos en casa, el movimiento asociativo está muy aislado. Estamos superando una de las peores situaciones que hemos tenido, pero no se ha conseguido aún un cierto trabajo de mayor cohesión y vertebración en la ciudad. Por la situación del mismo movimiento, las asociaciones de vecinos están muy encerradas en su barrio, en su realidad, y esa dimensión de zona, de distrito, de ciudad, muchas veces no aparece. Hay problemas de métodos de trabajo que no estimula la participación y que hacen a estos núcleos más cerrados. Hay problemas de infraestructuras, de locales... Es impresionante que después de 20 años de democracia haya asociaciones de vecinos con las infraestructuras que tienen. Hay también, por nuestra parte, una relación a veces poco respetuosa con el mismo vecindario, con los mismos asociados, yo creo que se les ayuda poco a sentirse parte de las asociaciones. Una manera de ayudarles es la cuota que pagan. Una manera de valorar los temas es "¿qué apporto yo?", y hoy por hoy una manera de aportar es la

económica, y tenemos unas cuotas de risa, no porque nos hagan depender más o menos de la Administración. Aquí ya hay un debate marcado por la coyuntura según la cual no habrá dinero ni subvenciones. Te encuentras con compañeros en las entidades que plantean que ya se han acabado las subvenciones y los recursos propios, y nos hacen hacer unos castillos en el aire impresionantes. En las entidades se dice que se van a poder conseguir pocos recursos propios. Se van a poder conseguir en dos o tres direcciones: por un lado la aportación de los socios (que es un tema a plantear) y por otro lado la gestión y prestación de ciertos servicios. El otro camino que nos queda es el montaje de empresa. En una sociedad como la actual el montaje de empresas está fuera de lugar. Pero me parece que hay un tipo de iniciativas de las que algo puede quedar. El derecho a las subvenciones es ineludible, lo que pasa es que, en este país, el derecho a la subvención sigue siendo subjetivo y, cuando planteas una subvención para una cosa, quieren saber el contenido de lo que quieres hacer, como si fuesen los propietarios del dinero, y esto no puede ser.

Yo no se si es posible o no, pero sería bueno hacer un esfuerzo para objetivizar la subvención el máximo posible; encontrar mecanismos de objetivación y que no dependa del conseller de turno o del clientelismo y pérdida de identidad, que también a veces ocurre.

Creo que otro problema es que muchas veces no estamos a la altura de las circunstancias en nuestras propuestas concretas ante la administración y es que hay un hándicap que, desde la entrada a la democracia no hemos solucionado y que hay que abrir vías de solución; se trata de la cualificación de las propuestas y del trabajo del movimiento asociativo. Los técnicos en democracia nos abandonaron bastante, porque el poder es el poder, el trabajo es el trabajo y el que habla, muchísimas veces lo paga. Hemos podido ver que hay miedo a la hora de opinar y plantar cara, o que se va a una reunión si está una persona u otra. Es decir, ahí hay otro tema que se tiene que cubrir. Yo creo que se puede cubrir y se debe cubrir.

Yo, para esta primera intervención, teniendo en cuenta esta cuestión, había pensado hablar de dos temas. No estamos solos, y los temas cada

vez son más complejos; o los planteamos en su complejidad, o nos quedamos muy cortos. Con esto quiero decir que el crecimiento asociativo ha sido importantísimo y, en nuestros barrios, hay decenas de entidades de todo tipo. Recuerdo aquel debate en el que salió el tema que nos gusta mucho mirarnos el ombligo y debatir que estamos siempre en crisis, pero, otro de los debates que llevamos es que las asociaciones de vecinos tendríamos que ser el ombligo del barrio, el centro del barrio, y todo lo que se hiciera en el barrio fuera en torno a la asociación de vecinos. Este es un debate que se dejó hace tiempo pero la realidad nos ha demostrado que, si se pensaba aquello, se estaba totalmente equivocado. Había una riqueza asociativa impresionante y, por lo tanto, no estamos solos. Por el carácter territorial que tenemos, por el carácter de zona -barrio en cuanto a que es lo que nos une en nuestra organización y en nuestra intervención- me parece importante avanzar en esa vertebración, en ese trabajo con lo que hay de realidad, dispar, diferente y sectorial en nuestros barrios. Hoy la asociación de vecinos tiene situaciones complicadas de aislamientos generacionales -y no me voy a referir mucho al tema de los jóvenes-, pero hay estos problemas y lo necesario es que nos tenemos que relacionar con la realidad del barrio.

Empieza a tener un papel importante el reivindicar un tipo de equipamientos (que es lo que llamaríamos el Casal de Barri) que tiene una función de potenciar el tejido asociativo, de ponerlo en contacto, que se relacione, que se conozca. Es importante que a la vuelta de vacaciones, en septiembre o octubre -aunque pueda parecer anecdotal- las 35 o 40 entidades de una barriada se reúnan a comerse una tortilla de patatas y a decir "empezamos el curso, tu en la petanca, el otro haciendo cultura y el otro en la asociación de padres y el otro en la asociación de vecinos y el otro en la parroquia...". Esto es importante, porque es importante decir al vecindario que vive en un barrio vivo, un barrio con mucha realidad, que salga de casa y que participe donde quiera, sin ningún tipo de sectarismos. Es decir, ahora coge importancia el "hacer barrio" o potenciar todo lo que hay de tejido asociativo en el barrio. También es importante el tema de trabajar conjuntamente en proyectos culturales, deportivos, organización de fiestas mayores... esto rompe y pone en contacto culturas muy diferentes, culturas asociativas; y, en este

sentido, en el barrio, ante las dificultades que tienen las asociaciones empiezan a aparecer un tipo de experiencias que me parecen muy sugerentes, muy importantes. En el Casc Antic se están desarrollando unas características y en Trinidad Nova otras. Son esos proyectos comunitarios de desarrollo social, unos planes que, a partir de las dificultades de la asociación, de las dificultades de que el barrio vaya hacia adelante, pone en contacto para que trabajen conjuntamente, aquellos que llevan a cabo los recursos existentes con unos niveles técnicos, y los trabajadores sociales. Es importante que cualquier núcleo asociativo esté en contacto con otros núcleos, desarrollando objetivos sectoriales, con total respeto, con total autonomía, pero también desarrollando objetivos comunes. Es importante, ante nuestras carencias, ante nuestras dificultades el que se pretendan impulsar estos planes con equipos comunitarios, normalmente personas jóvenes que empiezan a tener un cierto trabajo retribuido de alguna manera, pero que, sobre todo, aportan otras maneras de ver las cosas y que están en contacto y llevando hacia adelante este plan. Es decir: "no estamos solos", es fundamental avanzar con todo lo que implica la realidad del barrio.

Por otro lado, no podemos estar en una sola dirección, aislados. Es decir, los problemas son complejos, cada vez tienen mayores elementos y aspectos que están presentes en ello para buscar una salida, una solución. A mi me parece, en la línea que se ha dicho de algunas campañas (la plataforma por el transporte público, la plataforma que se creó por la vivienda social con motivo de la construcción de la Barcelona olímpica, la plataforma de "Barcelona estalvi i energia"...) que son importantísimas y tienen sus dificultades, pero que hay que ir en esa dirección.

Por ejemplo, explico una de ellas "Barcelona, estalvi i energia". Allí está la FAVB, CCOO (aquí la presencia sindical és una excepción porque los sindicatos, en general, no están por este tipo de labor en esta dimensión social del salario, pero en CCOO en Barcelona sí que lo está) y hay diferentes núcleos ecologistas. Discutiendo el tema de la necesidad de ahorrar energía, se planteaban 28 iniciativas ciudadanas respecto al transporte, los residuos, el urbanismo, la vivienda, la fiscalidad de la

vivienda. Nos planteábamos un desarrollo de la ciudad sostenible, equilibrado, un desarrollo que no hipoteque su futuro; y, o lo hacíamos conjuntamente, o era imposible hacerlo. Es decir, hay que superar el sentirnos que somos movimientos o grupos de presión que actuamos en un solo asunto, en una sola dirección, o en 2 o 3. Hay que abrir la diversidad de direcciones en las que intervengamos, en las que actuemos. Esto es importante para los movimientos y organizaciones. Para mí es importante sumar prácticas, culturas. Es importante que desde el ecologismo, que a veces nos da la impresión que está colgado por las nubes, se enfrenten a problemáticas económicas y sociales, que los colectivos ecologistas hablen de vivienda y transporte concreto. En medios de circulación ¿esto implica restringir el uso del coche y potenciar el transporte público? Es importante que el sindicalismo -aquí la experiencia es más parcial- integre en su práctica el trabajo en el entorno, que tiene muchísima relación con el salario, la vivienda, el transporte, el medio ambiente... Y también es muy importante para el movimiento vecinal y lo está siendo en estas experiencias, incorporar nuevas dimensiones al concepto de calidad de vida. Es decir, nosotros estamos incorporando nuevas dimensiones en ese sumar experiencias y en ese sumar culturas. Estamos incorporando nuevas dimensiones al concepto de calidad de vida; ya no pedimos sólo el 40% de vivienda social en la Villa Olímpica, queremos discutir con qué materiales se están haciendo estas viviendas, discutir si se emplean o no energías alternativas. Es decir, esto está siendo muy interesante, con problemas (no quiero ser nada triunfalista) pero está allí y se ha dado un paso adelante más en una dirección, y es difícil hacerlo única y exclusivamente desde el movimiento vecinal. Estamos en ciudades adormecidas, en sociedades que la crítica ya no existe y lo más lamentable es que en los últimos tiempos, el concepto de debate que existe es impresionantemente pobre y mortecino pero, desde este punto de vista, toda esta experiencia, ¿como intentamos lanzarla? A base de copiar otras experiencias surgió la posibilidad de montar un foro cívico de Barcelona sostenible con doble intención: porque estas 28 iniciativas hay que profundizarlas y concretarlas más, nos las discuten desde la administración, pero es fundamental relacionarnos con los técnicos, con aquellos que tienen unos conocimientos y les parece importante trabajar en esta dirección. Este foro cívico se hizo convocando a 150 personas,

vinieron 40 y ahora debe haber unas 40 o 50 en marcha en 2 o 3 equipos de trabajo. Han estado un año trabajando a propuesta de "Barcelona estalvi i energia" para situar unos indicadores de calidad de vida, unos indicadores que los han puesto en una primera discusión con el movimiento vecinal, sindical y ecologista, en el que además están participando técnicos desde la administración en trabajos totalmente autónomos. Se pretende que a partir de estos indicadores, trabajados con seriedad y rigor, se pueda hacer un pequeño informe anual de la salud de la ciudad. Estos indicadores de calidad de vida nos dicen como está esta ciudad de salud, para agitar así -en el buen sentido de la palabra- la crítica, la situación, para ser instrumento de colaboración con la administración; un instrumento que puede ser un arma que utilicen los movimientos sociales para plantear sus planes de trabajo, etc. Es decir, creo que hay que abrir una vía en esa dirección, de prestación de servicios, y de gestión de equipamientos.

Quiero hacer una única referencia a los "ocupas": agradezco a los ocupas que existan porque nos han complicado la vida a todos, y lo que necesitamos es que nos compliquen la vida. El ayuntamiento ha tenido que montar una concejalía de juventud que debe ser muda porque no ha dicho hasta ahora "ésta es mía" en el tema de los ocupas. Maragall ha tenido que montar una comisión, ha nombrado un promotor de esta comisión y han discutido el tema. A las asociaciones de vecinos no os quiero decir la cantidad de líos que hay. La FAVB ha tomado la decisión de apoyar el movimiento ocupa. Hay asociaciones en las que el debate ha sido a muerte, asociaciones que no están de acuerdo y otras que sí lo están. El problema que yo veo es que, si no se ha entendido antes la posición de la FAVB es porque nos seguimos quedando en titulares, en anécdotas, en subrayados, y no en lo profundo. ¿Qué es lo que están poniendo hoy los "ocupas" sobre la mesa? Fundamentalmente están poniendo dos cosas que nos unen en la historia del movimiento vecinal - el tema de la vivienda, y el tema de espacios para realizar actividades- y que no nos vengán a decir que sólo son 280 en Barcelona y que no son representativos! Son muy representativos de las dificultades de los jóvenes para encontrar una vivienda.

Por otro lado, los ocupas están planteando el tema de la especulación.

El asunto del cine Princesa ha quedado en la batallita, en si fueron violentos o no. Allí hay un fuerte grupo económico que quiere recalificar el cine Princesa para que deje de ser una parte del equipamiento, aunque sea privado, y quiere oficinas o viviendas. Además, en el cine Princesa, los "ocupas" tuvieron el acierto de actuar muy cerca del corazón del poder, lo que es todavía más escandaloso. Hay que agradecer que haya gente que empiece a decir que no está contenta con esta sociedad porque deja mucho que desear, y es muy lógico; y cuando nos hemos pasado años y años diciendo "los jóvenes están apoltronados, están idiotizados, no hacen nada" y ahora que hacen algo los discriminamos y los metemos en el código penal. Es escandaloso el tema de los "ocupas" y por eso, quedarse en la anécdota de si la violencia les ayuda o no, no es lo fundamental del movimiento. Por esto les dimos un fuerte apoyo.

RAFAEL DE CÁCERES:

Jo parlaré del passat perquè ja fa quinze anys que no faig res a les associacions de veïns i seria una pedanteria fer una anàlisi de futur quan fa tants anys que no treballo en associacions de veïns.

Jo he estat lligat a AAVV en tres llocs diferents de la ciutat. Un, a Trinitat Nova on vam fer un urbanisme rigorós. Molts temes que han sortit després en el llibre de la Barcelona Olímpica estaven tractats amb rigor des de l'AAVV amb una relació de tècnics i veïns bastant normal. Va ser un treball local però rigorós.

Després vam tenir una altra experiència "la obra sindical del hogar", que em va servir per a entendre el caràcter territorial dels temes; i a Ciutat Vella, en l'època de la transició democràtica, vam fer un pla popular de veritat.

Vaig deixar de treballar en AAVV -com la majoria de tècnics- i vaig passar a l'administració. Trobo que l'administració és una bona talaia per veure les AAVV i el que més m'ha sorprès de l'administració és l'enorme capacitat d'integració del moviment veïnal.

Crec que el localisme és una ideologia fonamentada, directament i

intencionadament des de l'administració. És a dir, el que era un problema administratiu d'acostar l'administració a l'usuari (és evident que és molt millor tenir a 100 metres una oficina central que no haver d'anar més lluny), s'ha convertit en la disgregació ideològica bàsica del que era un concepte de ciutat. Recordo a Sant Andreu, amb el regidor Germà Vidal, que un dia va anar a explicar el Pla d'Hotels i va dir als veïns "això és un tema de Barcelona". Des del punt de vista d'una persona liberal i no compromesa amb el moviment popular, comença a perdre interès això de pertànyer a un barri (Per què soc d'un barri? Per què soc d'un districte?) "jo quan treballava en un barri tenia una visió territorial àmplia i global, i vostès, des de l'administració, resulta que s'han encarregat de demostrar que el que és més important és ser veí de Sant Andreu o de la Sagrera, i a més, tenir un disseny especial; unes característiques peculiars del disseny de cada zona". El territori és molt més ampli, les relacions són molt més àmplies i aquell localisme el que fa es encobrir-les -parlo des del punt de vista de l'administració-. Estic vivint en un barri on els veïns són propietaris dels carrers, hi ha unes pilones que tenen una clau... però, com pot ser que un carrer sigui dels veïns? Un carrer és tant del senyor que viu a Trinitat Nova com del que viu a Sagrera o Sants. Per tant jo no hi estic d'acord, malgrat que el veí que està en aquest carrer visqui més còmode, perquè ja no és el localisme de barri, sinó la propietat del carrer. Segurament, un veí que visqui allà em dirà que jo no en tinc ni idea però crec que la ciutat no es pot donar als veïns d'aquesta manera.

També diré que he vist, per exemple, un equipament dedicat a una biblioteca que, perquè els veïns demanaven botigues, s'ha convertit en botiga... però se n'han fet poquíssimes a Barcelona. "És que els veïns ho volen" però, com? "alguns" veïns ho volen.

I per acabar, jo també dubto del que és Barcelona. Evidentment hi ha una explicació política: el setge administratiu que ha impulsat Convergència amb el tema de l'ocupació metropolitana. Però, una cosa és l'administració; jo puc entendre les raons de la desaparició de la no-concepció territorial i regional, d'on estan els problemes realment, però una altra cosa són les AAVV i suposo que és molt difícil. I és molt fàcil des d'una visió de l'intel·lectual o professional que està fora dir "compte,

hauríeu de mirar aquest tema" però la millora de les condicions de vida no es poden resoldre a partir del barri, i l'administració no té gran interès a regionalitzar els problemes.

Evidentment hi ha temes com el transport que es plantejarà a nivell regional però per una necessitat de residència, de lloc de treball; però el tema és més profund. Avui, les relacions no s'estableixen exclusivament en el barri. Vivim una realitat de 4 milions d'habitants. Segurament ho desconec i algú em podria dir "escolta, és que tu no coneixes que en aquest moment estem lligats!" aquesta manca o visió jo la converteixo en pregunta a la gent que esteu en aquell moment treballant en el moviment veïnal, creieu que realment el problema avui en dia és Barcelona? O és Santa Perpètua de la Mogoda, o Pallemà? O on realment hi ha problemes és en els suburbis de Barcelona?

Hi ha un tema de territori del qual m'agradaria parlar. Recordo que quan vam fer la campanya electoral administrativa, vaig haver de tornar al cap de quinze anys a Ciutat Vella per explicar que això d'Iniciativa era molt important (jo vaig prestar la meua col·laboració a Iniciativa) i és clar, la sorpresa va ser que el públic que hi havia allà, era majoritàriament immigrant. El canvi d'equip va ser brutal, perquè ni el que jo els podia dir els interessava gens, ni jo els coneixia de res, i em vaig sentir més estrany del que em sento ara mateix parlant. Allà jo no hi pintava res perquè la realitat havia canviat i jo no me n'havia assabentat. En aquest resum autobiogràfic hi ha un tema del territori, hi ha un tema de la integració, hi ha un tema de si som de barri o no, què és un veí, i el tema que hi ha zones on els veïns han canviat.

FERRAN PINDADO:

Hi ha un tema que ha sortit una mica colateralment, i que és una font de conflicte i resituació d'AAVV i d'altres associacions. És la relació que hi ha entre les estructures organitzatives i l'administració pública, tot allò que anomenem "canals de participació". És una font de perversions diverses, (tant per part de l'administració, per part d'ajuntaments -que són els que més juguen amb aquestes estratègies- com per part de les

associacions) que acaben creant problemes que difícilment poden ajudar a reconduir o situar les associacions o moviments. Crec que és important situar això perquè hi ha una especialització cada cop més gran (dins els ajuntaments de dins i de fora de Barcelona) de veritables estratègies que la gent que es dedica a això als ajuntaments acaben tenint més la visió d'un cap de personal -que ara es diu "recursos humans"- que ha de tenir contents i continguts el comitè d'empresa o els treballadors o els dirigents sindicals més que no pas la gent que vulgui promoure canals d'intervenció real que facilitin que allò que es faci en aquell municipi o ajuntament sigui fruit de la intervenció o impregnació de les iniciatives que puguin venir del territori de la ciutadania organitzada. No tot el que ve de la ciutadania organitzada (AAVV, associació cultura,...) és bo per definició, però tampoc és dolent, i més aviat, molt sovint, la major part de les activitats que es fan des dels ajuntaments acaben tenint molt a veure amb aquestes intuïcions que primitivament han tingut aquestes organitzacions. Per tant, realment les AAVV "si no existissin caldria inventar-les".

Jo diria un element més per situar elements de reflexió crítica a l'entorn del tema en el sentit que la reflexió crítica s'ha d'entendre amb la voluntat de buscar eines per millorar. L'estructura actual de moltes AAVV a Barcelona i a fora, i les persones que formen part de nuclis actius d'AAVV no són les mateixes de fa 20 anys. El tipus d'objectiu que es busca al final, el tipus de relació que es vol establir per aconseguir una ciutat millor, sí que és el mateix, però els nuclis actius són diferents; ha anat variant la gent.

Aquests nous nuclis actius, els referents que tenen són referents antics, i hi ha dificultat per a introduir referents de demà. Tota aquesta plataforma d'elements nous a introduir dins de les associacions es queda en nuclis que no arriben al territori concret, al territori petit. Quan vas a parlar a una AAVV (a Sants o al barri de l'Espinell a Vilafranca del Penedès) t'adones que encara els preocupa més aquell fanal o aquell carrer sense asfaltar que no pas la visió global per un tema més general. És un hàndicap que pot obstaculitzar la recerca de sortides airoses perquè aquest tipus d'estructura associativa es consolidi. Per tant, calen eines, mecanismes, perquè allò que es fa a nivell més global, més

general, pugui arribar a formar part de la xarxa de l'activitat que es fa als nuclis de barri.

Una altra cosa és l'enorme dificultat que hi ha per definir objectius centrals, és a dir, és difícil dir quan vas a qualsevol barri que, a part de fer la llista de coses pendents, aquesta articulació s'ha de fer amb una visió global de barri, encarnada en un districte o ciutat, i això costa. Aquesta dificultat de dibuixar aquest objectiu dificulta alhora aquesta tasca dintre. Hi ha una capacitat inqüestionable de participació extra cap a fora (de mobilització, organització quan hi ha un problema) però aquesta mateixa força cap a dins per a fer la botifarrada o demostrar que formem part d'un mateix col·lectiu, està molt poc treballada. Aquests aproximadament 40 mil socis que hi havia a Catalunya dubto que tinguin consciència que són socis d'aquesta entitat. Tenen més consciència el Club Natació Montjuïc o el Barça que no pas molts membres d'associacions, entre altres coses perquè s'ha deixat això una mica de banda per altres tipus de prioritats, i potser cal reprendre aquesta reflexió per dir "necessitem consolidar organitzacions i les organitzacions són persones que volen sentir que formen part d'un col·lectiu, i se senten part del col·lectiu quan aquest col·lectiu li deixa ben clar el que necessita". Es corre el risc que s'utilitzi només l'associació quan es necessita. És important que la gent recordi que existeix aquesta organització i que aquesta organització s'ha de mantenir durant més temps.

Un element cabdal de la situació en aquest moment és que fa 30 anys, quan van néixer les AAVV, als anys 70, aquestes eren les úniques organitzacions possibles per a aglutinar persones al territori. Avui això ja no és veritat; avui n'hi ha moltes més. La necessitat de xarxa, d'introduir el contracte permanent respectant les autonomies (que és molt difícil) aquesta sensació que hem de ser consultats quan s'ha de fer algun tipus d'activitat, es manté fruit d'aquesta herència antiga. Llavors, aquesta perspectiva nova de dir "avui al barri, a part de les AAVV n'hi ha d'altres (de cristians, d'esports,...) i la capacitat d'alguns barris que han demostrat que és possible fer activitats a l'entorn a temes molt concrets, és un hàndicap important que crec que és fruit d'aquesta herència del passat, que encara no s'ha acabat de col·locar en el present, justament per a

dibuixar el futur.

Perquè les associacions mantinguin la seva capacitat, necessiten tenir recursos, força, i aquesta força pot venir només del camp públic o del camp privat. El camp públic necessita un reconeixement polític d'aquesta tasca que es fa des de determinades associacions. Aquest reconeixement explícit de la tasca que es fa des de les associacions és una tasca que ha de ser considerada des del punt de vista polític com a innecessària; és una batalla que s'ha de fer cridant que tothom demani, encara que sigui formalment, la declaració d'utilitat pública, però, encara que això sigui una mica informal, és una insistència que s'ha de mantenir perquè es reconegui que hi ha una tasca social important; i això necessita una font d'ingressos regular. S'ha de garantir aquesta font d'ingressos regular amb algun sistema, de la mateixa manera que està garantit el sou als parlamentaris o el sou o la font de finançament dels sindicats. S'hauria de buscar un sistema que garantís aquesta font regular. D'altra banda, aquest sentiment de pertinença obliga que la quota del soci no pugui ser la que mantingui una estructura de serveis important per a la ciutat i per al funcionament de la ciutat, però tampoc no pot ser que amb aquest sentiment de pertinença el tema del soci sigui l'últim element que es té en compte a l'hora de dir quines són les nostres fonts de recursos. A partir d'aquí, el mercat és obert, i et pots dedicar a fer el que sigui (conec alguna associació esportiva que s'han dedicat a muntar cursos d'anglès). Hem d'arbitrar un mecanisme de font de recursos regular, -i no dependre d'enviar la instància- i buscar aquesta altra eina de compromís de participació de la gent que forma part del col·lectiu.

JORDI PORTA:

Des de la meva ignorància dels temes concrets de les AAVV viscuts des de dins, volia plantejar uns elements més de cara al debat, sobretot en vista de qüestions que s'han dit i algunes informacions que rebem aquí a la Fundació i que, a vegades, són suficients per a fer reflexionar sobre el tema que estem tractant. A mi em preocupa una mica la capacitat d'aprofitar totes les energies que en un moment la ciutat i els ciutadans posen en marxa, i em sembla notar, també en aquest cas, la superposició

de plans no connectats que, si es connectessin, podrien aprofitar-se. Es a dir, fa 20 anys es va parlar de crear els centres cívics, i es van crear. Nosaltres vam voler fer un estudi sobre el que havien donat de si -i més aviat havien donat poc de si- però no es podien comparar. Una cosa són les cotxeres de Sants, que no tenen res a veure amb un altre centre cívic d'un altre lloc. A més, a Sants hi ha vida associativa: hi ha el centre social, hi ha els hotels d'entitats... i, fins a quin punt serveixen o no serveixen? Em fa por que cada vegada que hi ha un problema es creï una nova figura, i sense resoldre un problema, se'n parli d'un altre que es va sobreposant indefinidament, i això em preocupa.

Jo rebo molts papers de Barcelona Pla Estratègic 2000, i caldria saber fins a quin punt les AAVV hi són presents. És a dir, em preocupa fins a quin punt no es podria "racionalitzar" aquesta superposició de plans d'activitats d'equipaments que em sembla que de vegades estan absolutament desconnectats.

PEP MARTÍ:

Jo volia situar alguns temes com, per exemple, el de l'exercici de la participació ciutadana però, sobretot, en aquells aspectes que la regulen, com pot ser la Llei d'Associacions que s'està discutint al Parlament. Crec que per primera vegada ha estat bastant consensuada i, com a mínim, bastant debatuda. El fruit del consens em sembla que ja el veurem aquest mes de maig. No tinc la impressió que passi el mateix amb la Carta Municipal de Barcelona. De vegades, veus que un grup polític diu una cosa, l'altre en diu una altra... però jo no sé fins a quin punt els ciutadans estem comentant, o debatent o podem intervenir-hi, i això em semblaria fonamental.

El segon tema, que ja comença a ser tòpic, és el del diner públic, quant a la percepció d'aquest diner. (No cal recordar que convenis de l'any passat encara no s'han cobrat, etc.). Però a mi em preocupa que s'estan fent projectes socials amb població no marginada però sí amb risc de marginalitat; s'inicia una tasca que a l'any següent s'ha de tornar a negociar sense saber si donaran subvenció o no, si tornaran a negociar

conveni, etc. Així és bastant difícil portar un treball social amb aquesta espasa de Democles a sobre, i no sé si la solució seria signar convenis de legislatura.

Em sembla que a les AAVV tenim un altre problema fonamental: la ciutadania en general no té la percepció de tot el que estem treballant. Evidentment que es pot millorar però no oblidem que la gent de les AAVV som voluntaris, no tenim alliberats i per tant, arribem on arribem, i hi arribem en les condicions que arribem.

JORDI SÀNCHEZ:

Hi ha un element comú entre els moviments veïnals i altres tipus d'associacions com és la preocupació, per un costat, per la participació del ciutadà dintre del moviment veïnals, i, per un altre, per la manca de sensibilitat des de l'administració per la participació del ciutadà en aquells afers que ens afecten. En unes altres paraules, la poca presència del principi de participació democràtica.

Respecte al primer, crec que el problema del moviment veïnals és molt similar al d'altres tipus d'organitzacions i és un problema bastant irresoluble, és un problema d'incentius. El tema és: Quins incentius tenen els ciutadans per a participar en unes organitzacions que, de fet, ja compleixen les funcions que han de fer i que funcionen encara que ells no hi siguin actius? És a dir, la gent sap que a la FAVB o l'AAVV de Gràcia, que era el meu barri, funciona malgrat ell no hi estigui vinculat. Per tant, com que no hi ha un incentiu per a vincular-s'hi, difícilment hi anirà, a no ser que un dia succeeixi un fet especial i llavors hi anirà però puntualment perquè hi ha un fet extraordinari del que seria habitual a la vida del barri. Amb això vull dir que la manca de participació és un problema que difícilment té solució perquè la necessitat de crear nous incentius portaria a la desmobilització o al canvi del sentit de les entitats i acabarien pervertint el mateix origen fundacional. Fins i tot em pregunto si la idea d'anar buscant des de les associacions nous serveis per oferir, que és una manera indirecta d'oferir incentius perquè la gent s'hi vinculi, no acaben fent fer a determinades entitats o associacions -

m'imagino també el moviment veïnal- activitats que, en principi, no els pertoca com a nucli fundacional.

La segona qüestió seria fins a quin punt des del moviment veïnal es demana a l'administració una idea de participació democràtica que no s'està disposat a aplicar internament. És a dir, el que s'està demanant a l'administració és un reconeixement corporatiu d'uns organismes que també tenen dèficits democràtics en el seu interior i que, en definitiva, el que es vol és plantejar un espai privilegiat de negociació amb l'administració al marge de la ciutat, perquè els ciutadans no hi vénen o perquè no hi ha mecanismes interiors. I, portant-ho a l'extrem, si algun dia s'arriba a aconseguir un ideal de participació, les associacions organitzades perdrien molta força perquè quedarien superades per una participació individual dels ciutadans, i els organismes quedarien bastant debilitats. Crec que aquest és un problema de difícil solució, tant el d'esperar més participació perquè cal crear incentius (i, segons quins incentius creïes, malament t'anirà, tot i acceptant que hi ha punts àlgids on la gent participa) com el de la participació de la democràcia -que crec que moltes vegades demanem i fem bé de demanar-ho però cap a enfora, internament no donem canals de participació-. Això ha succeït en diferents moviments que he conegut i passa amb els partits, amb els sindicats, i possiblement, el moviment veïnal no és una excepció.

JOSEP M. HUERTAS:

En un partit o en un sindicat el poder existeix, en canvi, si algú creu que existeix en l'AAVV, jo el convido a venir. Precisament avui hi havia assemblea de veïns del Poblenou i segur que hi havia càrrecs per a renovar. Les renovacions hauran estat a la força: "vinga, va, que no tenim ningú!".

Però s'ha tocat un tema que em sembla important: el fet de dir que el soci no se'n sent; potser són molts socis però no se'n senten. Una vegada vaig dir a un militant d'un partit: "ah, però milites en el partit?" i va contestar: "sí, pago el rebut pel banc". Val a dir, sigui de pas, que si agaféssim el Col·legi d'advocats, els que van a una assemblea dels milers

d'advocats que hi ha a Barcelona, són una minoria i en una assemblea del Col·legi de periodistes, els que hi van són una minoria. És a dir, hem de partir d'un punt de vista que jo he volgut deixar clar al principi: el voluntarisme requereix una dosi d'altruisme que es té o no es té. Hi ha uns militants que són "sacrificados por una causa" i que hi estaran pocs anys o molts, uns altres hi van anar perquè aquell dia plovia, tenien goteres i s'apuntaren a l'associació, i ara segueixen pagant. I n'hi ha uns altres que ni això. Per tant cal pensar que aquestes coses sempre les mouran les minories, i hem de mirar que les belluguin com més democràticament millor.

L'altra cosa que volia comentar és una cosa que ha dit en Jordi Porta i em sembla important perquè és un dels defectes eterns d'aquest país: no funciona una cosa, doncs se'n crea una altra. Com podem resoldre aquest tema que afecta centres cívics, entitats, ateneus populars, etc.? En alguns casos, s'han emprès algunes experiències significatives com la co-gestió en algun centre cívic, però, abans que se segueixin malversant fons i esforços de ciutats, un dia o altre s'ha de posar en comú i, ja que l'Aula Provença fa aquests debats, jo llençaria la idea de "Per què casals? Per què hotels? Per què ateneus? Cap a on podem anar?". Crec que hi ha el defecte de malversar esforços i no som un país tan ric com per a fer-ho. Moltes vegades hi ha l'excusa que: "oh, és que això és del Comas" "oh, és que això és de l'altre" i hauríem de superar-ho d'una manera radical, d'una vegada i per sempre, perquè de vegades la idea de l'altre és: "tu supprimeixes el que és teu i ja està!".

MONTSERRAT PUJOL:

Jo treballo al barri de la Mina, abans Camp de la Bota, fent diferents funcions. Fa uns nou anys es va fer una Comissió Permanent de Veïns i va durar quatre anys; no hi havia en aquells moments AAVV perquè els polítics no les havien deixat fer. Parlaré doncs amb la pràctica d'aquestes experiències d'associació autònoma i assembleària.

Hi ha tres aspectes que em preocupen. El primer va lligat a la situació social actual. No ens hem d'admirar quan estem en una època on allò

individual, les llibertats, el benestar passa per sobre de molts aspectes col·lectius. És a dir, és molt fàcil ser soci del Barça, d'un club de tennis, fins i tot d'un club de petanca d'un barri perquè són objectius interns a satisfer dins del grup de participants i això ja dóna aquests incentius de què parlàvem, que queden complets.

Un altre tipus d'associació que tingui els seus objectius més enllà de la satisfacció d'unes aspiracions personals o de petit grup o classe, ja és més difícil que tiri endavant perquè s'han d'exercitar uns valors, el primer dels quals és la solidaritat. Pensant en termes territorials i socials (no pensar únicament que jo soc un treballador o un aturat, o un treballador de l'administració o un potentat), s'han de superar una sèrie d'elements per treballar en conjunt, i això actualment és complicat. Hi ha molts joves que fan associacions de joves, però a nivell global costa molt.

Això és així perquè aquests àmbits grans han de tenir uns resultats globals satisfactoris. És a dir, la gent no treballa per passar l'estona, sinó que vol que en el fons hi hagi una repercussió si és que realment li implica ser solidari i compartir aspectes personals de temps, recursos i diners amb altra gent. Actualment l'administració és qui més té la visió global dels temes, perquè els ciutadans li hem dit que tingui cura gairebé de tot i tot ens ho han de fer. Llavors, com s'ha dit abans, quan una cosa no va bé, en creen una altra, i podem pensar que potser no en saben però, de vegades, jo penso que sí que en saben, que apliquen una metodologia de distracció i això fa que la gent pensi que, tan si fas A com B, hi haurà una espècie de rodet que passarà per sobre de moltes altres coses. Un altre punt important està en els canals d'informació reals, dins la ciutat o poble, de temes importants, no de temes puntuals, sinó de temes de benestar, de treball (molt important avui en dia), d'ecologia, de relacions entre veïns, d'habitatge, etc.

Un altre tema és la pedagogia que cal aplicar per mantenir aquests nuclis vius d'associació, i això no s'improvitza. Això ha d'estar animat, fomentat, fet a contrapès. S'ha d'intentar crear dinàmiques importants de compenetració entre la gent, d'expansió cap a enfora. Tot això no és nou perquè els psicòlegs i pedagogs en saben, d'aquestes coses, i la gent normal -del poble- també, però s'han d'aplicar en els nuclis, i no es pot

deixar tot dient "ja en parlarem" perquè aleshores la gent es queda a casa. S'ha de vigilar que un petit nucli pugui permanèixer i tractar temes interessants.

Us puc dir que la Permanent de Veïns del barri de la Mina va durar 4 anys, llavors es va fusionar amb una nova AAVV, va durar un any més i l'associació va ser normaleta i es va acabar bastant la participació (no vol dir que no es pugui tornar a emprendre). Això no és culpa de la gent ni de l'administració però sí d'una pedagogia que no es pot deixar de fer i que s'ha d'anar pensant i remodelant.

MIQUEL DOMINGO:

Jo he reflexionat una mica sobre el que s'ha dit fins ara. Hi ha una certa preocupació sobre què passarà en el futur amb les AAVV i que passarà amb les diferents formes de poder buscar gent que continuï en les AAVV. Us he de dir, en confiança, que això a mi no em preocupa. El que em preocupa és si el dia de demà tindrem barris i si el dia de demà tindrem ciutats i si veritablement, el dia de demà tindrem aquí la ciutat que ens estem imaginat, o s'està produint un canvi tan important dins del concepte de ciutat que ens està sortint una ciutat totalment nova i no ens n'adonem.

Hem de ser conscients que Barcelona ha perdut mig milió d'habitants en 10 anys, Nou Barris ha perdut població. Si ens ho haguessin dit 10 anys enrere, ningú no s'ho hauria cregut. A mi, veritablement em preocupa perquè em fa l'efecte que aquestes forces polítiques que han sortit moltes vegades ens estan fent un gol; ens estan canviant la ciutat sense que ens n'adonem, perquè encara els donem la raó: "és que la gent marxa per un problema de preu de l'habitatge". En realitat, la gent marxa per això i també per molts altres motius, perquè ens estan venent una tipologia edificatòria que fins ara era impensable (l'habitatge amb l'escala interior, tal com està sortint a totes les pel·lícules a la televisió). Això és possible perquè existeixen les grans superfícies comercials. No podem viure a fora si hem d'anar a comprar a vint-i-cinc botiguetes desperdigades; podrem viure a fora quan poguem anar a comprar cada

quinze dies a un lloc determinat i compra-ho tot, i podrem viure així quan tinguem unes infraestructures de transport (no entro en si ha de ser públic o privat encara que sempre he defensat el públic, no des d'un punt de vista polític sinó des d'un punt de vista racional perquè ocupa menys territori, és més efectiu, més barat i va bé per a tothom). Aleshores, amb totes aquestes coses, la pregunta que em faig és: "Continuarem tenint barris d'aquí a quinze anys?", i no val aquella història de Gràcia i Sarrià; això són antics municipis i serà molt difícil que desapareguin.

Un altre tema que vull exposar és que en els últims 20 anys, han consumit tan sòl com el que va ser necessari per a fer Barcelona des dels seus inicis fins fa 20 anys. Aleshores, aquí ens estan plantejant problemes ecològics i per a mi, un plantejament ecològic en habitatges unifamiliars aparellats no té sentit. Aleshores, fixe'u-vos que hi ha uns certs valors dintre la ciutat, que crec que l'AAVV hauria de fomentar, (en aquesta pedagogia hi estic totalment d'acord). És una certa idea que el que és important per a un ciutadà és aquesta llibertat, poder fer el que vulgui, poder tenir una privacitat... però en cap moment s'estan defensant els problemes de sorolls, problemes de distància de la feina a l'habitatge... i tota una altra sèrie de coses que, per a mi, són preocupants. Amb tot això l'únic que plantejo és que em sembla molt bé el que estem dient però crec que encara se'ls ha fet poca justícia. Penso que les AAVV, a part de la sensibilització política que varen fer i que era necessària, han fet moltes més coses positives, han fet una sensibilització pels fets urbans, una sensibilització de saber veure o entendre la ciutat d'una manera diferent de la que fins llavors s'entenia. Hi ha tota una sèrie de coses positives, però crec que ara ens hem de plantejar si aquest canvi que s'està iniciant serà un canvi purament quantitatiu (o sigui la ciutat en lloc de estar més junta s'estendrà més, la densitat serà més baixa...) o s'està plantejant un canvi estructural. Jo crec que tots els canvis que va haver-hi amb els processos migratoris dels anys 50 i 60 van ser canvis quantitatius. Va haver-hi un augment de densitat, però l'estructura de la ciutat no va canviar; es va complicar més però no va canviar.

En aquests moments es veu a venir que l'estructura de la ciutat està canviant però amb un problema molt més greu: que el procés és molt més accelerat que els processos anteriors (si abans, perquè una cosa es

produís feia falta que transcorreguessin 10 anys, ara amb 2 anys, o potser menys, n'hi ha prou). Soc conscient que si seguíssim per aquí sortiríem a un altre tema més complex i no tan lligat a tot això, però, jo de vegades m'ho he plantejat: estem defensant un barri, conec molta gent que vivia a Nou Barris i que en aquest moment ja no hi viu, tot i que continuen a l'AAVV. Tot aquests fets són per a mi importants i, aleshores, la pregunta és "ens adonarem que succeeix quan desapareguin els barris i aparegui aquesta nova ciutat difusa, que en aquests moments ja s'està estenent?" Abans era fàcil, vèiem on s'acabava la ciutat i començava el camp, però ara ens és molt difícil de veure. Aleshores, entrant un mica en crítica diríem que aquesta política, d'anar fent desaparèixer les àrees metropolitanes i anar trencant una sèrie de coses, per a mi, és una política totalment nefasta i impossible.

Si veritablement volem solucionar el problema del transport públic hem d'agafar els àmbits correctes, i si sempre s'han de marcar uns àmbits tan estrictes, tan petits, tan minsos perquè no poguem agafar competències o el veí no tingui més poder polític, ens estem equivocant. Si volem fer una política ecologista de regeneració dels rius, hem de fer plans de totes les conques senceres, no d'un tros amb la depuradora al mig i, fins al tros de baix no es fa la depuradora no sé ben bé perquè. Abans era molt més fàcil separar el fenomen urbà del fenomen territorial; en aquest moment això es pràcticament impossible perquè tot està lligat, i, si no ho enfoquem des d'aquí, em sembla que ens estem equivocant.

RAFAEL DE CÁCERES:

Si haguéssim de definir les AAVV, jo crec que seria fàcil. Són entitat cíviques dedicades a millorar les condicions de vida urbana de la ciutat i dels seus habitants. Llavors, senzillament, és evident que fa falta resoldre el tema del banc, de la placeta, del pàrquing. Les condicions de les millores profundes de la gent ja no tenen aquest àmbit, és a dir, recordo un debat sobre el transport "jo estic en contra del cotxe" "doncs jo no, perquè si jo estic en contra del cotxe no puc fer servir tot el que vull fer servir". Us posaré dos exemples. Avui en dia la Selectivitat fa que els nostres fills puguin anar a Bellaterra o a qualsevol altra universitat, però

no hi ha un política de transport públic dedicada al territori de les universitats i això també afecta la butxaca d'un senyor que viu en un barri. El tema del metro de Ciutat Meridiana pot ser important, no dic que no, però us asseguro que el fet que els trens de rodalies tanquin a les 11h. és tan important o més. Ja sé que és part de la pedagogia que abans plantejavem, que hi ha problemes generals que s'han intentat resoldre, que són molt difícils i que estan lligats a les nostres condicions de vida.

I, per últim, el tema de la nova llei del sòl és un tema del qual, evidentment, no puc esperar que el Col·legi d'Arquitectes vagi en contra. Estic convençut que és violentar la quotidianitat d'una associació però segur que hi ha molta gent que no se sorprendria de parlar d'aquest tema; han d'estar sorpresos que ningú no digui res, i aquest és un tema que afecta les condicions de vida de la població.

Les AAVV podrien recuperar el tema de la llei del sòl. Jo pregunto si s'ha fet o no, no ho conec, però hi ha un tema de pedagogia general que estic segur que no va en contra del paper de les associacions.

No estic tan preocupat per qui paga a les associacions de veïns. Crec que per millorar les condicions de vida sempre s'ha hagut d'estar una mica crític amb el poder. I és molt estrany que el poder estigui empenyat en pagar la crítica. No jugo a ser esquerrà, però de vegades s'ha de situar molt bé el que està demanant i el que és un dret i el que és una subvenció.

JOAN EUGENI SÀNCHEZ:

El tema és interessant i complex, com s'ha fet evident i fins ara encara no han sortit perspectives diverses. Sembla que, més o menys, estem d'acord. S'han introduït temes, però són temes diferents i no hi ha massa diversitat. A mi, m'agradaria introduir una mica la diversitat, i que el debat sigui de veritat un debat.

AAVV. Analitzem el nom: associacions, conjunt de persones, de veïns. Què vol dir veïns? Hi ha un fet de territorialitat, de continuïtat

territorial. Els veïns són aquells que viuen contiguament en el territori més o menys ben delimitat. Quin és l'espai vivencial, de vida quotidiana avui dia? Jo donaria una altra perspectiva als temes que s'han plantejat abans. No ens estan fent la ciutat, la ciutat s'està fent sola a través d'un procés dinàmic d'un model de societat no específic. Ni l'Ajuntament, ni la Generalitat, ni el govern espanyol, ni la Unió Europea estan fent la ciutat, sinó que és un procés d'acord amb una evolució de la societat en general. El fet de la metropolització és un fet genèric a la pròpia dinàmica urbana, vinculat a unes innovacions tecnològiques com poden ser transports i comunicacions, la qual fa que el creixement i la dinàmica de la ciutat vagin seguint uns altres models. Aquests altres models estan recolzats en unes tecnologies -com poden ser les tecnologies de vendre, la substitució de la confecció feta a casa pel pret-à-porter- que introdueixen uns models i unes formes de fer que assumim i interioritzem.

Aleshores, la vida quotidiana ja no es fa a la zona, és a dir, a l'urbanisme zonal i el veïnat. La vida quotidiana de les persones l'hem d'assumir com un procés en xarxa. Això planteja un tipus de dificultat si volem mantenir unitats que s'articulin a l'entorn d'una dimensió territorial definida i tancada en ella mateixa. Jo assumiria el pragmatisme inicial de Josep M. Huertas que deia que si no existissin les AAVV s'haurien de crear en la mesura que les institucions són necessàries quan compleixen una funció. Una altra cosa és la residualitat d'institucions que poden ser més o menys obsoletes, que poden anar vivint lènguidament durant molts anys. La dinàmica de les associacions vindrà, no de la dinàmica de les persones que les porten, sinó de la funció que compleixen. Aleshores, les AAVV tindran sentit en la mesura en què els problemes que es plantegin en termes territorials o altres termes siguin realment problemes. Fixeu-vos que les anàlisis socials es fan sobre situacions problemàtiques, no sobre situacions no-problemàtiques, perquè una de no-problemàtica no planteja problemes.

No podem dir que en aquest moment els joves no siguin associatius. El moviment associatiu a nivell de joventut és impressionant, el que passa és que els seus interessos, no passen pel territori del barri, pel territori del veïnat, sinó que passen per altres models, i articular tot això és un

problema

És molt important tenir present que les AAVV continuen funcionant sobre voluntarisme, i per tant no podem forçar les persones a fer coses que no són del seu interès. L'únic que vull és introduir elements, no solucions perquè això no em correspon a mi, però hem de ser conscients que no vivim el territori com el vivíem fa 20 anys, i que tampoc el viurem així perquè el model està canviant. Només un petit exemple, sempre s'havia parlat que existia un model de ciutat mediterrània, aquesta ciutat compacta, integrada, etc. Els urbanistes, en aquest moment, estan replantejant-se si això era un model de ciutat mediterrània o model de ciutat econòmicament poc potent. La caseta adosada de què hem parlat fa un moment, és un invent importat, i va ser més endavant que l'especulació va inventar un altre model de concentració urbana i tornem a agafar una idea: la caseta i l'hortet -que no és un invent americà sinó un invent català. Per tant, estem assumint un poder adquisitiu que ens permet desplaçar-nos a uns altres territoris perquè podrem comprar uns altres territoris, portar els nens a escola a un altre territori, anar a sopar a un altre territori, tenir una residència secundària a un altre territori... Qui és veí d'un territori? Aquell que hi dorm? A quina hora fem el cens? A les 12 del migdia? A les 12 de la nit? Un dia de cada dia? Un diumenge? Qui és el veí, i per què el veí és aquell que hi dorm? Per què tot ho fem girar a l'entorn de qui hi dorm? Per poder pensar com hem d'actuar en el futur hem de replantejar el concepte de territorialitat des d'una perspectiva ideològica com la que ja s'ha plantejat, i podríem estar d'acord, però, en el fons, des d'una perspectiva de tipus ideològic, d'un model de societat que ens agradaria imposar o que existís.

ANDRÉS NAYA:

Un tema que ha salido és el tema de barrio, vecino, representatividad. Hoy en día los vecinos están diciendo cosas a las que la AAVV debe oponerse radicalmente. Se ha acabado eso de que las AAVV hacen lo que dicen los vecinos. El otro día estuve en una barriada en la que hay un proceso de remodelación y los vecinos habían hecho un referéndum (con un 90 y tanto por ciento de votos) para que el censo que diera

derecho a una vivienda en el barrio fuera el del 91, y no como en otros lugares ha sido, un censo actualizado o un censo en el momento en el que se decide la remodelación. Es decir, que el censo fuera un filtro para la especulación. Habían escogido el del 91 porque, de paso, se sacaban de encima un núcleo complicado, que creaba problemas en el barrio (inseguridad, etc.). Una AAVV no puede apoyar eso. Yo conozco AAVV que se han enfrentado a un grupo de vecinos que pedían zona verde en lugar de escuela profesional, no porque se hubieran vuelto ecologistas sino porque la zona verde revalorizaba sus pisos y la escuela profesional les creaba problemas en el entorno. No podemos perder de vista que las AAVV no tienen la representatividad del barrio, sino que tienen la representatividad de su trabajo, y sobre todo tienen una concepción de sociedad, unos criterios y valores a defender y, en estos casos, deben ir en ocasiones contra propuestas de los mismos vecinos - que tienen derecho a plantearlas a la Administración- pero que la AAVV no debe recoger por muy amplias que sean. El referéndum del 90% no lo debió de apoyar la AAVV; el apoyo es complicado, y son zonas muy conflictivas pero, de ahí se estaban tratando injustamente a 15 familias; dejaban sin piso a 15 familias que tenían contrato, que tenían alquiler de antes del 91 pero antes de la remodelación.

Estoy de acuerdo también en el tema de la participación. Hay un hándicap de participación interna en las AAVV que es real y está ahí, y hay que reconocerlo en ese sentido.

Lo que se planteaba respecto a casals de barri, centros cívicos, etc. esta ciudad tiene la red más importante que se conoce de todas las ciudades europeas. De pronto se construyeron decenas y decenas de centros cívicos y son una mezcla que nadie sabe qué es. A mi me parece que muchos de esos centros cívicos pueden cumplir el papel de casal de barri. El problema no es el nombre, el problema es el papel que un centro cívico dirigido por un funcionario alejado del tejido social no incorpora al barrio todo lo que hay de vivo en el barrio. Lo mismo ocurre con otro tipo de casals. El otro día, la prensa anunciaba que en el momento que los "ocupas" estaban ocupando el economato militar en la Barcelona Vella, a 100 metros había un casal de joves con un presupuesto, y con unos funcionarios, totalmente vacío. A mi me parece

que lo importante no es tanto el casal de barrio, ni inventar cosas ni nombres sino que en los barrios haya un equipamiento social que dinamice el barrio y que potencie el tejido social, y esto lo pueden hacer muchos centros cívicos.

Es importante uno de los elementos del futuro del movimiento asociativo que es el tema territorial, el tema del desarrollo de las ciudades. Ahora estamos con el centenario de las anexiones de ciertos municipios a la ciudad de Barcelona y no es una anexión Barcelona-Girona con el tren de alta velocidad a 50 minutos diariamente, esto va a variar. Ahí hay unos hándicaps de movimiento asociativo de que no estamos a la altura de las circunstancias de discutir este proceso tan acelerado que se está llevando a cabo. Es curioso que cuando discutimos las propuestas de urbanización de Sagrera-Sant Andreu estamos hablando de red viaria, de potenciar el transporte público, del déficit de equipamientos, de soterrar las vías... pero no estamos hablando de porque tiene que pasar el tren de alta velocidad por Sagrera-Sant Andreu. Allí hay un problema también de fondo; un problema al que el movimiento asociativo, este localismo, esta vertebración, impide dar propuestas más globales o territorialmente más amplias.

Lo cierto es que la ciudad está transformándose. Existirán barrios o no. No lo sé. Però hoy hay una realidad impresionante: la vida de barrio no es por la noche cuando la gente vuelve, es que por la crisis económica, el paro, etc. hay miles y miles de personas que se pasan la vida en el barrio porque no pueden ir a ningun lado, no tienen segunda residencia. También hay los que no tienen trabajo y que están en las plazas, los bares... Es decir, me parece que lo del tema del territorio es fundamental, y éste es otro debate a hacer. ¿Hacia donde van las ciudades, las barriadas? Pero hoy por hoy hay unas funciones claras que las AAVV tienen que cumplir.

MANUEL SÁNCHEZ:

Soy de la AAVV de Canyelles, una asociación que lleva 25 años

funcionando, fundada por M. Angeles Ribas, una de las primeras luchadoras de las AAVV a quien quiero rendir un homenaje porque dejó su vida dentro del asociacionismo, y en una asociación -hablo en particular de nuestra asociación- que sigue funcionando bien. Entendemos que en una sociedad como la actual, que se ha deshumanizado bastante y donde, en general, la gente se ha vuelto bastante insolidaria, la única solidaridad o una de las pocas solidaridades que se encuentran dentro del mundo actual está dentro de las asociaciones de vecinos.

Nosotros, actualmente, tenemos algo más de 800 familias asociadas. En su día borramos a más de la mitad porque no pagaban y se han vuelto a apuntar todas y se han vuelto a poner al día con la AAVV. Efectivamente que es por los problemas que van teniendo, pero es que una de las primeras funciones que tiene que tener una AAVV es mejorar la calidad de vida de ese vecino y, no sólo económicamente sino en cuanto a urbanismo, a vivienda, a poder comer, a centros asistenciales. En nuestra AAVV actualmente hay clases de judo, teatro, escuela de adultos. De ella ha salido y sigue funcionando el Club Ciclista, el BMX, el Club de Petanca.... Y me parece que dentro del voluntariado que estamos trabajando dentro de las AAVV nos estamos dedicando a ellas entre dos y tres horas diarias sin cobrar un duro. No queremos dinero, lo que pedimos a la administración son ayudas para los actos que nos proponemos realizar durante todo el año y, aún así se nos cierran las puertas dentro de la administración.

Durante de los años que llevo dentro de la AAVV, desde el año 79, he comprobado con gran "enfado" que los miembros de las AAVV han ido saliendo y se han integrado dentro de las administraciones. Una vez que han llegado a las administraciones, se han olvidado por completo de las AAVV, y cuando el vecino ha ido a plantear problemas de vivienda o urbanismo lo han tratado de ignorante y éramos de alguna manera "los incómodos de la familia". Por esto siguen tratando de marginar a las AAVV.

Hoy por hoy no lo han conseguido y, cuando hay entidades como pueden ser los colegios que nos siguen viniendo a las AAVV para que

les ayudemos en sus problemas, quiere decir que detrás de estas AAVV existe un poder, existe el poder del vecino que es incómodo para la administración y lo seguirá siendo. Nosotros, como miembros de las AAVV encontramos algunas faltas dentro de ellas; no sabemos como aglutinar la juventud y seguir alargando la vida a estas asociaciones. Tenemos también un "casal de joves" que está funcionando perfectamente en la asociación, pero realmente, si hay 4.000 jóvenes en el barrio, nos gustaría que más jóvenes estuvieran participando dentro de las asociaciones. No obstante, seguimos en ello y entendemos que las AAVV no tienen que desaparecer porque son los únicos que hoy en día están realmente trabajando dentro de los barrios en plan social. Por lo tanto no se puede despreciar el movimiento ciudadano que hay; los grandes movimientos que hoy se están dando, por ejemplo, por los impuestos del agua, se están realizando a través de las AAVV porque los partidos políticos se han mantenido al margen y han querido también romper este movimiento ciudadano. El movimiento ciudadano es incómodo y por esta incomodidad, las administraciones están intentando desprestigiarlo. Sólo quiero decir que queremos seguir con este movimiento y que vamos a seguir luchando dentro de los barrios para mejorar la calidad de vida de los vecinos.

ÒSCAR REBOLLO:

Quan et plantegen si d'aquí 15 anys tindrem barris et quedes una mica parat. Jo crec que sí tindrem barris i crec que seran pitjors que els que tenim ara. Tindran una altra configuració perquè el territori d'ara, com el de fa 20 i el d'aquí a 20 anys, continuarà essent el reflex de les relacions de poder que es donen a la societat, i aquestes relacions de poder dualitzen la societat. Aquesta dualització de la societat vol dir que els guanyadors de la societat tindran una vida quotidiana en xarxa i els perdedors, que són la majoria, tindran una vida quotidiana pero no amb xarxa sinó amb guetos. Per tant, no ens hem de deixar enlluernar pel discurs d'Internet, de la velocitat, de les xarxes... perquè és molt interessant però és el que està passant a la meitat de la societat, als que estan guanyant. Però el moviment veïnal s'ha preocupat sempre pels que estan perdent en aquesta societat, i tal com s'ha dit resulta que ara

als barris es fa més vida de barri perquè com que no tens ni un duro per agafar el metro i sortir del barri, t'has de quedar allà, perquè estàs a l'atur, no tens on anar.

La diferència fonamental entre ser guanyador o perdedor en la nostra societat és la fortalesa de la seva xarxa de relacions socials. Llavors, aquells que tenen una xarxa social àmplia en la seva vida quotidiana, en les seves relacions, en la seva feina, la seva formació, el seu temps lliure, etc. són els que guanyen a la societat.

Però, ¿quina és la xarxa de relacions socials que tenen els perdedors que no és tan àmplia? Els barris i els territoris seran diferents d'aquí uns quants anys, segurament perquè la societat està canviant a una velocitat enorme i les relacions socials estan canviant i s'estan produint uns processos de polarització tan forts que per força ha d'incidir en el territori. Això està incidint i nosaltres no ens n'adonem. Si agaféssim tots aquests perdedors, els poséssim en un cohet i els enviéssim a la lluna, o els poséssim al fons del mar, llavors sí que no hi hauria barris o guetos però, si no és així, no se pas on els podem posar.

PEP MARTÍNEZ:

Jo voldria ser optimista i, per tant, crec que hi ha coses que han de canviar. A mi m'agrada parlar de ciutadà en lloc de veí, per donar-li més amplitud.

A Catalunya tenim una estructura política que fa bastants anys que és la mateixa, i, a llarg termini, crec que és evident que hi ha problemes estructurals molt profunds: l'atur, el model de ciutat, les noves tecnologies... Jo vull veure en el món associatiu un sector capaç de donar sortides a aquest problema o d'entrar en aquest problema. Si productivitat vol dir més llocs de treball, etc., d'on sortiran aquests llocs de treball? Intueixo que aquí hi ha un gran sector molt potent des del punt de vista del no-afany de lucre però sí activitat social, econòmica de tipus diferents que permetin crear i donar sortides a aquests problemes als quals m'agradaria posar el to optimista. Per tant, el barri de la Trinitat té un futur optimista.

MONTSERRAT PUJOL:

És una demanda en aquest fòrum, i potser en alguns altres, que toqui una qüestió molt actual: el tall important que hi ha entre el món del pensament i la praxis. És a dir, el tall que hi ha entre una bona anàlisi i una mala organització. Dic això perquè des de la universitat, l'ajuntament, des de diferents sectors, no hi ha cap problema a fer una anàlisi bastant realista des de molts angles del que passa, però no veig propostes des d'aquests àmbits de reconducció. Per tan em pregunto, què passa entre el pensament i l'acció? Hi ha relació o no? De què depèn? Valdria la pena debatre-ho.

ASSISTENTS

Agelet, Adela	Associació de Veïns de les Corts
Aiguabella, Quim	Sociòleg. Gabinet d'Estudis Socials
Cáceres, Rafael de	Arquitecte. Urbanista
Costa Riera, Joan	Fundació Jaume Bofill
Domingo Clota, Miquel	Arquitecte. Professor ETSAB
Huertas Claveria, Josep M.	Periodista
Llorens, Dolors	UDC
Martí, Pep	FAVB
Martínez Barceló, Pep	Ex-President AAVV i Ex-FAVB
Molins, Joaquim	UAB
Naya, Andrés	Vicepresident FAVB
Núñez Mosteo, Francesc	ISOR/UAB
Pindado, Fernando	Fundació ESICO
Porta Ribalta, Jordi	Fundació Jaume Bofill
Pujol, Montserrat	
Rebollo, Diosdado	Associació de Veïns Trinitat Nova
Rebollo, Òscar	Plan de Desarrollo Social y Comunitario Trinitat Nova
Sánchez Picanyol, Jordi	Fundació Jaume Bofill
Sánchez, Manuel	Associació de Veïns Canyelles
Sánchez, Joan-Eugeni	UB/Fundació CIREM

Collecció DEBATS DE L'AULA PROVENÇA

1. *Els mestres, agents del model d'escola.* M. Rúbies, P. Darder, J. Cots. 1989.
2. *Ciutat i habitatge: perspectives per als anys 90.* L. Cantallops, J. A. Solans, M. Ribas Piera. 1989.
3. *El metge davant l'atenció sanitària.* N. Acarín, A. Segura, A. Salgado. 1989.
4. *Els Jocs Olímpics: per què i per a qui?* J. M. Huertas Clavería, J. Cruz, R. Alquézar. 1989.
5. *Les televisions privades des de la perspectiva de la comunicació a Catalunya.* J. M. Forn, J. Gifreu, M. Reixach. 1990.
6. *Els treballadors africans a Catalunya, aspectes socials i culturals.* T. Losada, N. Sastre, J. Soler. 1990.
7. *És possible una defensa no ofensiva d'Espanya? Es pot defensar un país pacifista?* L. M. de Puig, V. Fisas, J. Porta. 1990.
8. *Sindicats i concertació després de la vaga general.* S. Carrasco, S. Aguilar, J. Roca, F. Pindado. 1990.
9. *Enquestes d'opinió: entre la informació i la manipulació.* E. Bonet, J. Estruch, J. Porta. 1991.

10. *Alternatives per a un funcionament més eficaç de l'administració de justícia.* J. Roig, J. L. Jori, J. M. Gasch. 1991.
11. *Àudio-visuals arreu. I a l'escola?* P. Ribera, A. Bartolomé, J. Ferrés. 1991.
12. *Els reptes de l'associacionisme.* M. Ferrés, P. Martínez, F. Pindado. 1991.
13. *Multiculturalitat a les escoles.* R. Cañadell, D. Juliano, J. Pérez, M. Pujol. 1992.
14. *Què se'n fa, dels llibres?* S. Fàbregues, E. Teixidor, J. Terribas, M. Reixach. 1992.
15. *El descrèdit de la política.* S. Cardús, L. Hernández, J. Subirats, J. Porta. 1992.
16. *La Justícia de Menors, una justícia menor?* C. González, J. Funes, L. Ventosa, F. Pindado. 1992.
17. *Unió Europea, cultura i cultures a Europa.* L. V. Aracil. 1993.
18. *El canvi global en el medi ambient des de la dimensió personal i social. Què cal fer i com?* M. Ludevid, P. Pous. 1993.
19. *Mercat de treball, ocupació i competitivitat empresarial.* J. M. Gasch, J. Roca i A. Contijoch. 1993.
20. *L'orientació professional inicial: de la LOGSE a la seva aplicació.* M. Inglès, S. Auberni i J. A. Blasco. 1994
21. *Cinema i llengua a Catalunya.* G. Planella, J. Romaguera i P. I. Fages. 1994
22. *Experiències d'educació en els valors amb adolescents.* R.

Grasa, R. Batlle i J. Cela. 1994

23. *Èxit i fracàs escolar en temps de reforma*. J. Casal, O. Homs i J. Trilla. 1995.
24. *ONG per al Tercer Món. Quina solidaritat? Quina coordinació?* I. de Senillosa, G. Serra i J. Soler. 1995.
25. *El futur de la TV pública*. J. Ferrús, J.M. Tresserras i I. Tubella. 1996.
26. *Moviment veïnal: reptes de futur*. J.M. Huertas, R. de Cáceres i A. Naya. 1997.